

LAATIMISOHJE

TALOUSARVIO 2025 JA TALOUSSUUNNITELMA 2025–2027

YLEISTÄ

Vuoden 2023 tilinpäätös oli 3,04 miljoonaa euroa ylijäämäinen. Vuoden 2024 tilinpäätösennuste toimintamenojen osalta on ohjetta laadittaessa pääpiirteittäin budjetoidun mukainen. Budjetoinnin lähtökohtana on ol-tava käytännössä menojen 0,5 %:n kasvu vuoteen 2024 verrattuna. Sote- ja TE-uudistusten tuoma vaikutus kunnan talouteen on mullistava ennen kaikkea vuodesta 2024 eteenpäin. Talouden toteumaa, ennus-tetta vuodelle 2024 ja budjetin loppusummaa jouduttaneen tarkastele-maan syksyn edetessä ja ennusteiden tarkentuessa.

MENOKEHITYS

Arvio palkkasumman muutoksesta vuodelle 2025 on noin 1 %.

AIKATAULU

Lautakuntien esitykset kunnanhallituksen kokoukseen 4.11.2024.

Lautakuntien talousarvioehdotusten tulee olla hallinto-osaston käy-tettävissä 29.10.2024 mennessä.

Kunnanhallituksen esitys valtuustolle annetaan joulukuussa pidettä-vässä kokouksessa.

LAADINTAMUOTO

Liitteenä on talousarvion laadintamalli. Osastojen tulee tehdä tulosalu-eistaan mallin mukaiset tekstiosat, sitovat tavoitteet ja toimintaa seuraa-vat mittarit.

Sitovuustaso valtuustoon nähden on tulosalue ja toimintakate si-sältäen ulkoiset ja sisäiset menot ja tulot.

Talousarvion määrärahasummien syöttöä varten on käytössä Tabella –niminen taloussuunnitteluohjelmisto.

TOIMINTATUOTOT

Osastojen tulee tarkistaa palveluidensa hinnoitteluperusteet ja palve-luista perittävät maksut ajan tasalle huomioiden toimintaa säätelevät lait ja asetukset.

HENKILÖSTÖMENOT

Sopimuskorotusten vaikutus palkkamenoihin on karkean arvion mukai-sesti noin 1 % vuonna 2025.

Korotukset ja sivukuluprosentit ajetaan automaattisesti Tabellaan alusta-van aikataulun mukaisesti viikolla 36.

Taloussuunnitteluohjelma sisältää henkilöstövälilehden, johon on palk-kaohjelmasta siirtynyt vakinaisen henkilökunnan palkkatiedot. Ohjelma laskee vuosilomapäivien mukaiset korotukset talousarvioon.

Osastot korjaavat ja tarvittavilta osilta lisäävät henkilöstövälilehden vas-taamaan osaston talousarvioesitystä.

Talousarvio tallennetaan kustannuspaikoittain ja tilitasoisena.

SISÄISET ERÄT	Sisäisten erien kirjauksesta vastaa palvelun tai suoritteen myyjä. Osastojen tulee tallentaa sisäiset myynnit ja niiden vastakustannuspaikka itsenäisesti. Sisäisten erien myyjän tulee toimittaa vastapuolelle myynnin perusteet ja hyväksyttää ne.
MENOKEHYS	Vuoden 2025 menojen osalta ei määritellä erillistä menokehysprosenttia, vaan osastojen tulee laatia budjetti niin, että koko kunnan tasolla saavutettaisiin 0,5 % kasvu. Talousarviota voidaan joutua tasapainottamaan syksyn aikana merkittävästikin tästä ohjeesta poiketen.
INVESTOINNIT	Kunnan talouden tasapainon ylläpitämiseksi investointisuunnitelma on pidettävä maltillisena. Käyttötalouden tasapainon ja lainanoton kannalta keskimääräiset vuotuiset investoinnit eivät saisi ylittää vuosikatteen tasoa. Vuonna 2025 nettoinvestointien tason tulisi asettua noin 1 miljoonan euron tuntumaan. Lautakuntien tulee käsitellä omien toimialojensa investointiesitykset vuoden 2025 talousarvioon. Investoinnit ovat sitovia hankeryhmäkohtaisesti nettomäärärahana.
TALLENNUSPOHJA	Ohjelmaan on kopioitu valmiiksi vuoden 2024 talousarvio ja vuoden 2023 tilinpäätös sekä vuoden 2024 kuuden kuukauden toteutuma. Kaikki luvut tallennetaan tilikohtaisesti.
RISKIKARTOITUS	Talousarvion laadinnan yhteydessä osastojen on läpikäytävä talousarvion tuomat riskit ja arvioita ne sekä laadittava riskikartoitus.